

22. Aarg. Nr. 8

Redigeret af C. M. CHRISTENSEN

16. April 1922.

KONJUNKURTILLÆGET.

Som bekendt naaedes der ikke Enighed under de Forhandlinger, der førtes mellem Regeringen og Organisationerne, ligesaa lidt som der ved de mellem Repræsentanter for Tjenestemændene og Lønningsudvalget førte Forhandlinger opnaaedes noget Resultat.

I sidste Nr. af nærværende Blad optrykte vi den Betænkning, Lønningsudvalget den 15. Marts afgav, og til denne kunne vi ønske at knytte nogle Bemærkninger. — Saaledes finder Repræsentanter for Venstre Anledning til en Bemærkning om, at der til Forhandlingsretten ikke er knyttet en Bestemmelse, der tilsiger Tjenestemændene, at de skal opnaa Fordele ved Forhandlingerne. Dette har naturligvis Venstre Ret i, men det er paa den anden Side lige saa klart, at Meningen med Forhandlingsretten maa være den, at der søges opnaaet en Overenskomst. — Minister Slebsager har for nogen Tid siden ude i Landet paa Møder talt om Tjenestemændenes Ret til Strejke og har sagt som sin uforgrible Mening, at Tjenestemændene ingen Ret havde til Brug af dette Vaaben; men samtidig tilføjede han, at Tjenestemændene bl. a. ogsaa af den Grund skulde lønnes paa en god og forsvarlig Maade. Det vil selvfølgelig til evig Tid blive et meget elastisk

Begreb, hvad der er en god Løn; men det skulde synes naturligt, at ogsaa Tjenestemændene havde et Ord med i Laget herom.

Man gav derfor i sin Tid Tjenestemændene Forhandlingsretten netop for, at de i alle Spørgsmaal af vital Betydning for dem kunde være medbestemmende. Venstre er nu havnet i den Tro, at det selvfølgelig er nok, naar den ene Part siger god for et Forslag af den Karakter som det omtalte, og at man kan bryde sig Pokker om, hvad den anden Part siger og mener. — Indtil videre ser det jo ogsaa ud til, at det gaar meget godt.

Et konservativt Mindretal kunde have ønsket at gaa med til en mindre Nedsættelse af Konjunkturtillæget end foreslaaet af Finansministeren, men herimod rejser den økonomiske Situation i Befolkningen saadanne Hindringer, at man ikke har kunnet gaa mod det foreliggende Forslag.

Gang paa Gang har Tjenestemændene i de konservative Blade kunnet læse om de varme Følelser, det konservative Parti nærede for Tjenestemændene, og vi har den Tro, at en Del Tjenestemænd har ladet sig forlokke af disse Sirenerøster og troet paa dette Parti som et Parti, der saa paa Tjenestemændene med venlige Blikke og ogsaa vilde dem noget. — Men ved første Lejlighed, som her f. Eks. springer det konservative Parti fra og lader Tjeneste-

mændene sejle deres egen Sø. — Her var dog en ypperlig Lejlighed for det konservative Parti til at indfri en Del af de Løfter af de smukke Talemaader, som de ødslede paa Tjenestemændene, da det intet kostede. — Nej, den daarlige Situation: Landet gjorde, at man, ogsaa det konservative Parti, maatte være med til at gøre dette dybe Greb i Tjenestemændenes Lommer.

Det radikale Venstres Repræsentanter beklager, at det ikke har været muligt at opnaa Enighed om en Ordning, med hvilken Organisationerne kunde erklære sig tilfreds, og af den Grund anser Mindretallet det for unyttigt at stille Ændringsforslag.

Socialdemokraterne blev saaledes det eneste Parti, der stillede Forslag om en mindre Nedsættelse end foreslaaet af Finansministeren, men dette var under de foreliggende Forhold for saa vidt uden Betydning. — Dette Mindretal mener da ogsaa, at det er af Betydning at opnaa en Ordning med Tjenestemændene af Hensyn til det fremtidige gode Forhold mellem Staten og dens Tjenestemænd.

Resultatet af Forhandlingerne m. m. mærkede alle Tjenestemænd den 1. April, hvor Fradraget skete for første Gang, og det var ikke blide Tanker, der sendtes vort nuværende Ministerium fra Tjenestemændene.

Det er altsaa ikke Meningen, naar Tjenestemændene indbydes til Forhandling, at der da skal opnaas en eller onden Ordning, men at man, d. v. s. Regeringen, uanset om en Overenskomst opnaas, gennemfører det, den tilsigter. — Naar man nu erindrer sig Trafikministerens Ord fra Møderne ude i Landet om Tjenestemændenes Ret til Strejke og ser det Ministeriums Stilling, af hvilket Ministeren er Medlem, til Forhandlingsretten, saa maa man nok spørge, hvor er vi henne? Vi har ingen Strejkeret og heller ingen Ret til at forlange, at vor Forhandlingsret skal føre til, at der ved Forhandlingerne opnaas positive Resultater. Det vil altsaa sige, at vi overhovedet ingen Rettigheder har.

Det er imidlertid indlysende, at et Personale, der ingen Ret har til at erklære Strejke, som Ministeren siger, absolut maa have en større Ret til, at der ved de Forhandlinger, der føres, opnaas en Ordning, der kan tiltrædes af Personalet.

Og der kunde ved denne Lejlighed været opnaaet en Ordning, en Ordning, der ganske vist paa Grundlag af Ministerens Forslag betød en Fordel for Tjenestemændene, men i Realiteten fra det indtil April gældende Konjunkturtillæg betød et betydeligt Nedslag, som Tjenestemændenes Repræsentanter kunde tænke sig at gaa med til. — Men Ministerens »Forslag« var intet Forslag, det var et Ultimatum.

Det har ikke interesseret Ministeriet at faa en Overenskomst med Tjenestemændene, endskønt en saadan kunne være naaet, men herfor bærer Ministeriet Ansvaret.

Under andre Omstændigheder, andre Forhold bliver det maaske omvendt, da bliver det maaske Tjenestemændene, der er mindre interesseret i en Ordning og saa ved man aldrig, hvad der kan ske. Vejen uden om Overenskomsterne er anvist af Ministeriet Neergaard.

OM TJENESTEMÆNDENS „BIERHVERV“.

af Borgmester Drechsel.

Af Ministeriernes Maanedssblad.

Loven om Tjenestemændenes Bierhverv var i Januar Maaned d. A. straks efter Rigsdagens Juleferie til 1. Behandling i Folketinget. Det viste sig ved denne Behandling, at der overfor selve Spørgsmaalet, om der bør gives faste og fælles Regler paa det paagældende Omraade, var sket et mærkeligt Omslag i Tingets Stemning — saaledes som det ogsaa blev bemærket, særlig fra Statsministerens Side. Man var nu nogenlunde enig om, at det ikke hastede saa stærkt med at fastslaa saadanne Regler; og det saa ud til, at det i hvert Fald, naar man skulde til nærmere at fastslaa Reglernes Indhold, vilde blive meget

vanskeligt at komme til nogenlunde Enighed desangaaende.

Det kunde da synes, som om man ialfald foreløbig fra Embedsstandens Side kunde slaa sig til Ro. Men det kan dog altid være tvivlsomt, om man ikke bør befrygte et nyt Omslag — i modsat Retning. Og i hvert Fald foreligger der jo nu igen et bestemt Forslag fra Regeringens Side, dette Forslags Overgang til 2. Behandling er vedtaget; og det er henvist til Behandling i Lønningsudvalget. Der synes da heri at ligge god Grund til endnu en Gang at komme tilbage til Sagen, set fra Embedsstandens Side, dels i al Almindelighed, dels med det særlige, nu foreliggende Forslag for Øje; og det saa meget mere, som der er visse Betragtninger, der synes at være af Betydning ved Spørgsmaalets Afgørelse, som — mærkeligt nok efter den indgaaende Drøftelse — ikke ses at være fremdragne. Det maa endelig ogsaa fra Embedsstandens Side være et Ønske, ja, man kan vel næsten sige: et Krav, at hvis det nu ogsaa denne Gang viser sig umuligt ad Lovgivningens Vej at faa fastslaaet almindelige Regler paa dette Omraade, at dette da opgives — i Erkendelse af, at det i hvert Fald under de nuværende Forhold ligger udenfor Mulighedernes Grænser at tilvejebringe Enighed om saadanne — fælles og faste — Regler.

Om Principet: at Embedsmanden skal være upartisk og uafhængig, saa vidt det overhovedet er et Menneske muligt fuldt ud at være i Besiddelse af disse Egenskaber, er der ingen Tvivl eller Uenighed. Det er dette Princip, som udtrykkes ved Tjenestemandslovens Prgf. 44, 1. Stk., hvor det siges, at en Tjenestemand kun kan have Beskæftigelse udenfor Statstjenesten, for saa vidt og i det Omfang, det er foreneligt med den samvittighedsfulde Udførelse af hans Pligter som Tjenestemand og med den for Stillingen nødvendige Agtelse og Tillid. Men saa snart man kommer ind paa Spørgsmaalet om Principets Virkeliggørelse, viser sig Tvivlen og Uenigheden. Det skete i 1911, da der blev nedsat en Kom-

mission til Spørgsmaalets Behandling, og et af denne Kommission udarbejdet Lovforslag behandlede i Rigsdagen. Det var her til, Statsministeren sigtede, da han den 11. Januar d. A. i Folketinget sagde: »Det viste sig, at det, medens man kunde være enig om visse almindelige Grundprincipper, var fuldkommen umuligt at tilvejebringe Enighed om, under hvilke Former man skulde udføre dem.« Og den samme fuldkomne Umulighed vil utvivlsomt — derpaa tyder som sagt Udtalelserne ved den nu stedfundne 1. Behandling — sise sig i Aar og fremdeles — selv om man er nok saa enige om de almindelige Grundprincipper.

Dette kunde jo synes mærkeligt. Men det maa vistnok indrømmes, at der er adskillige Principper, som ikke lader sig udtrykke ved — i det praktiske Liv brugelige — almindelige Regler. »Livets vekslende Mangfoldighed« er saa stor, at den paa mange Omraader umuliggør almindelige Regler. Det er maaske Tilfældet langt oftere end man gør sig det klart. Men naar man har gjort sig det klart, saa maa man nøjes med at slaa Principerne fast; og — i Statsstyrelsen — overlade deres Gennemførelse til de dertil egnede Institutioner; in casu til Administrationen, som selvfølgelig har den Pligt og Opgave at sørge for det her omtalte Principes Gennemførelse. Men herom nærmere nedenfor.

Det Spørgsmaal, om det overhovedet er berettiget fra Statsmagtens Side at gøre saadanne Indbæb i Embedsmandens personlige Frihed udenfor han Tjenestetid, som dem, hvorom her er Tale, er under Sagens hidtidige Behandling kun berørt af og til og i Forbigaaende. Spørgsmaalet kan dog med Føje rejses. I hvert Fald synes Staten ikke at have — rent juridisk set — Ret til at gøre disse Indgreb overfor de Embedsmænd, som er ansatte under den Forudsætning, at de kan raade over deres Fritid, som de vil. Det, der sker ved en Embedsbesættelse, er dog i det væsentlige Afslutningen af en Kontrakt mellem Staten og Embedsmanden, en Kontrakt ganske vist, hvis Indhold for begge Parters Vedkom-

mende ikke er bestemt formuleret i et dertil sigtende Dokument, men som er saa vidt mulig fastslaaet ved Tradition og Praksis. Og naar det som her i Landet er givet, at Embedsmanden har den omtalte Ret til indenfor den Begrænsning, som er selvfølgelig, jfr. som anført Tjenestemandsløvens § 44¹ — at benytte sin Fritid, som han vil, saa kan denne Ret ikke lovlig berøves ham. Det kunde være interessant at drøfte Konsekvenserne heraf for det Tilfælde, at Embedsmanden nægtede at efterkomme et ham givet Paalæg om at frasige sig et Bierhverv; f. Eks. i Retning af Pension. Men det vilde her føre for vidt; og vilde være upraktisk, fordi det maa indrømmes, at Lovgivningsmagten er suveræn; og at Statsmagten i det lange Løb vil være Embedsmanden overmægtig og vil kunne tvinge sin Vilje igennem. Og i hvert Fald berører Spørgsmaalet om Statsmagts Ret i dette Forhold jo ikke Spørgsmaalet om, hvilke Regler der bør slaas fast m. H. t. fremtidige Embedsbesættelser.

Men bør da saadanne Regler om Embedsmændenes Ret til Bierhverv gives her i Landet?

Det synes ikke paa dette Omraade at nytte synderlig at søge Belæring i Udlandet, saaledes som det er sket ved den omtalte Kommissions Behandling af Sagen; Rigsdagtid. 1910—11, Till. A. Sp. 2807. Dels er de i andre Lande gældende Regler i højeste Grad forskellige (og aabner iøvrigt alle Adgang til administrative Undtagelser, hvorved deres Betydning forflygtiges). Men dertil kommer, at man ved det omtalte Spørgsmaals Besvarelse i særlig Grad bør »stikke Fingeren i Jorden og lugte, hvor man er«; med andre Ord: bør grundig undersøge og tage væsentligt Hensyn til, hvorledes i det Land, Talen er om, Forholdet mellem Statsmagten og Embedsstanden har udviklet sig; hvorledes Embedsmandens Stilling i det hele overfor Samfundet — det »borgerlige« Samfund — i Tidernes Løb har været og derfor nu er; og om den Embedsstand, det gælder, har gjort sig skyldig i saadanne Misbrug, at de

omtalte Indgreb i hans personlige Frihed derved kan begrundes.

Det sidste Spørgsmaal kommer man hurtigt over. Alle, der i de forløbne Aar har haft Ordet i denne Sag, har skyndt sig med at forsikre, at der ikke var den ringeste Bebrejdelse at rette mod Embedsstanden her i Landet for Misbrug af deres Adgang til Bierhverv. Dette er mærkeligt, naar man tager i Betragtning den Iver, hvormed man til sine Tider har forsvaret de omtalte Indgreb; men ikke desto mindre sandt, hvad man kan læse sig til i Rigsdagstidende.

Men naar man iøvrigt skal tale om Embedsstandens Kaar og Stilling i vort Samfund, synes først og fremmest det Faktum at maatte fremhæves: at vor Embedsstand i en lang, lang Aarrække, lige siden omkring Midten af forrige Aarhundrede har været rent ud sagt elendig lønnet. Det er ikke for meget sagt. For at tage Eksempler fra den juridiske Stand: en Overretsassessor har lige op til den allernyeste Tid været lønnet med 3200 Kr. Underdommernes Lønninger blev ved Lønningsloven af 1. Juli 1870 fastsatte til fra 2800 Kr. til 6200 Kr. Og naar man nu tænker paa, hvilken Stilling en Underdommer indtil den ny Retsplejelov indtog — han var jo ikke blot Dommer, men tillige Politimester, Skifteforvalter m. m. og i Byerne som Regel Borgmester — og hvorledes hans sociale Stilling i Kraft af hans Embedsstilling formede sig, saa maa man unægtelig undres over, at slige Lønninger har kunnet bibeholdes lige op til Nutiden; og spørge: Hvorledes har det været muligt at opretholde en dygtig og hæderlig Embedsstand — som det fra alle Sider indrømmes, at den har været — under disse Vilkaar? Hvorved maa bemærkes, at i det Tidsrum, Talen her er om, har Priserne paa alle Livsfor nødenheder og det hele Prisniveau været meget stærkt stigende.

Afset fra, at Hæderligheden naturligvis ikke alene beror paa Indtægternes Størrelse — ligger Svaret paa det nævnte Spørgsmaal i forskellige Forhold. For det første er der næppe nogen Tvivl om, at der i den Del

af Samfundet, hvorfra Embedsstanden for største Delen rekruteredes, var en opsparet Formue. En Mængde Embedsmænd i de højere Embedsklasser har haft nogen Støtte udefra, enten ved egen eller Hustruens Arv eller paa anden Maade. Derved har Statskassen altsaa i det heromtalte Tidsrum udkræret. Men saa hjalp man jo derhos ofte paa Embedsmandens ringe pekuniære Stilling ved at give ham Bierhverv. Ofte var det Staten, som i Erkendelse af, at Lønningerne var for smaa, gav ham saadanne Ekstraindtægter. Men oftest var det Borgerne i Byen, som valgte Embedsmanden til et eller andet Hverv, som gav Indtægt, idet de naturligvis derved ikke blot havde til Hensigt at bøde paa den ringe Løn, men ogsaa at drage Fordel af Embedsmandens Arbejdskraft og Viden.

Naturligvis kan denne Embedsmændenes bierhervende Virksomhed i enkelte Tilfælde have haft sine uheldige Konsekvenser. Men man maa dog ogsaa tage Fordelene i Betragtning. Ofte har i de meget smaa Samfund, hvorom her for en stor Del er Tale, Embedsmandens Medvirken været ret uundværlig. Og Embedsmændene er ved dette deres Samarbejde med Borgerne kommen i et nært og godt Forhold til disse og har faaet Lejlighed til at sætte sig ind i mange Ting, der ellers vilde være dem fremmede.

Man maa da ved denne Sags Afgørelse afveje Fordelene ved den hidtidige Ordning mod de mulige uheldige Konsekvenser. Men herved maa i høj Grad tages i Betragtning, at de Embedsmændene betroede Hverv langt fra alle har været *lønnede* Hverv. Tværtimod! I meget stort Omfang — som ganske vist vanskelig lader sig nærmere oplyse, og som naturligvis har været forskelligt i de forskellige Byer — har Embedsmændene staaet det borgerlige Samfund bi ved at paatage sig et Utal af Hverv, som det mere eller mindre ansaas for en Selvfølge, at Embedsmanden paatog sig, men som undertiden kunde tage langt mere af hans Tid — og mulig af hans Tanker og Interesse — end de med Løn forbundne

Hverv. Og samtidig har ogsaa Staten uden at give noget Vederlag i høj Grad lagt Beslag paa Embedsmændenes Arbejdskraft udenfor deres egentlige Embedsgerning, idet man fra Statsmagts Side har anmodet Embedsmændene om at paatage sig den og den Bestilling, og derved er gaaet ud fra, at Embedsmanden umulig kunde sige Nej. Som et Eksempel fra de senere Aar kan nævnes Stillingen som Formand for Værgeraadet, der — i hvert Fald i mange Byer — er bleven bestridt af Embedsmændene efter Anmodning og Beskikkelse fra Regeringen, men uden mindste Vederlag. Fra Embedsstandens Side er der aldrig klaget over slige Forhold. Men det vilde ikke kunne undre, om Embedsstanden, naar man nægtede den Adgang til Bierhverv, reagerede ved efterhaanden at unddrage sig fra de mange ikke lønnede Stillinger, som i Tidernes Løb er paalagte den, hvad enten det nu er sket fra Statens eller fra Borgernes Side.

Vi vilde da faa en virkelig *Embedsstand* her i Landet, en Stand, der mere og mere skilte sig ud fra det øvrige, det borgerlige Samfund. Men er dette at ønske? Vilde det ikke være en uheldig, udemokratisk Udvikling, som slet ikke vilde passe til det Forhold, der hidtil har bestaaet mellem Embedsstanden og Befolkningen, og i det hele ikke til vort Folks Levesæt?

Det synes utvivlsomt, at man for at gaa til saadanne Foranstaltninger overfor Embedsstanden som de her omtalte maa have stærke og ganske overbevisende Grunde. Misbrug fra Embedsstandens Side kan maa altsaa ikke paaberaabe sig. Det er da kun Faren for Misbrug, man kan henvise til. Men er det Grund nok, naar det maa indrømmes, — som det som sagt vistnok maa — at det vilde være et Brud paa Udviklingen, som i andre Henseender kan gøre Skade?

Til Trods for de skete Lønningsforhøjelser, der jo ikke svarer til Nutidens høje Priser og vel egentlig ikke har givet Embedsstanden synderlig bedre Livsvilkaar end efter de tidligere Lønningslove, synes det

ikke muligt at fratage Embedsmændene alle Bierhverv uden at gaa til ganske betydelige yderligere Lønningsforhøjelser — hvis man da ikke vil væsentlig forringe Embedsstandens økonomiske og sociale Stilling.

Men dernæst — hvor er Grænsen for, hvad man vil forbyde Embedsmændene? Det forelagte Lovforslag tager særlig Sigte paa Stillinger som Medlem af en Bestyrelse eller et Repræsentantskab for et Selskab af erhversmæssig Karakter, idet Forslaget indeholder et ubetinget Forbud mod, at Tjenestemændene indtager saadanne Stillinger, saaledes at for den enkelte Tjenestemand's Vedkommende Samtykke til Hvervets Overtagelse skal gives af det i Forslaget nærmere omhandlede Nævn. Men hvis nu en Embedsmand har privat Formue, og denne er anbragt i Aktier, kan man saa forbyde ham at indtræde i det paagældende Aktieselskabs Bestyrelse, hvis han indvælges deri, og Situationen maaske er en saadan, at dette er den eneste Udvej eller ialfald et Middel for ham til at nyttiggøre og bevare sin Formue? Det vilde dog være ganske urimeligt, og et saadant Forbud vilde for Embedsmændene medføre en ganske uværdig, ufri Stilling, ringere end alle andre Borgeres. Paa samme Maade forholder det sig med Bestemmelsen i Forslagets Stk. 8 om, at de Tjenestemænd, som ved den eventuelle Lovs Ikrafttræden driver Forretnings- eller Næringsvirksomhed, skal udtræde af denne inden 2 Aar derefter, medmindre Samtykke til Fortsættelse gives af Nævnet. »Næringsvirksomhed« — det indeholder maaske en tilstrækkelig Begrænsning, idet der derved menes Virksomhed, der drives i Henhold til Borgerskab eller Næringsbevis. Men »Forretningsvirksomhed«? Hvor er Grænsen her? Det kan jo rumme enhver omhelst ogsaa mere midlertidig og tilfældig Virksomhed. — Og dernæst gaar Lovforslaget ganske uden om det tidligere rejste Spørgsmaal: hvorledes det skal gaa, naar Hustruen driver Nærings- eller Forretningsvirksomhed — medens dette Spørgsmaal vil være af megen praktisk Betydning, netop nu paa Grund af

Kvindens selvstændige Stilling. — Der synes ikke at være Tvivl om, at Lovforslaget lider under en saadan Mangel paa Begrænsning og deraf følgende Uklarhed, at Loven, naar den skulde træde ud i Livet, vilde give Anledning til store Vanskeligheder.

Grunden til disse Forslagets Mangler er let at se. Medens Forslaget i sit Stk. 1 fastslaar det rigtige Princip, at en Tjenestemand kun kan have *Beskæftigelse* udenfor Statstjenesten, forsaavidt og i det Omfang det er foreneligt med den samvittighedsfulde Udførelse af hans Pligter som Tjenestemand, og derved med Rette tager sit Udgangspunkt fra Tjenesten og dennes rette Udførelse, saa søger Forslagets øvrige Bestemmelser deres Udgangspunkt i Tjenestemandens eventuelle Virksomhed *udenfor Tjenesten*, i Benyttelsen af hans Fritid. Og her viser sig straks Vanskelighederne ved Begrænsningen. Forslaget tager straks alene Sigte paa saadan Beskæftigelse, hvorved Tjenestemanden har et *Erhverv*, altsaa en — større eller mindre — Indtægt i Penge. Men i og for sig er allerede denne Begrænsning irrational. Som allerede foran omtalt, har Embedsmændene i Tidens Løb haft sikkert fuldt saa mange ulønnede Hverv som lønnede; og meget ofte har de ulønnede taget mere Tid end de lønnede. Og anden Beskæftigelse end, hvad man vil kalde »Hverv«, kan jo meget let tage en Tjenestemand's Tid og Tanker bort fra Tjenesten. Hvad siger man, hvis han er en ivrig Jæger? Jagtlidenskabene har sikkert i Tidernes Løb draget mangan Embedsmand bort fra »den samvittighedsfulde Udførelse af hans Pligter.« — Nej, der er intet andet for end at blive ved Principet: ingen *Beskæftigelse*, som hindrer Tjenestens behørig Udførelse.

Og saa lade Tjenestemændenes Overordnede om at overvaage dette Princip's Genneførelse! Det behøver jo i og for sig ikke at siges, at det er de Overordnedes Opgave i det hele at paase, at Tjenesten paa ethvert Punkt udføres behørig. Men vil man udtrykkelig have det slaet fast ved

Lov, saaledes som det er sket ved Tjenestemandslovens § 44¹, saa er der jo ikke noget at sige dertil. Men videre bør man ikke gaa. Alerede den i samme Paragraf foreskrevne Anmeldelse til de Overordnede og disses eventuelle Forbud mod at overtage det paagældende Hverv synes at være et uberettiget Indgreb i Tjenestemændenes Ret til at raade over deres Tid udenfor Tjenesten.

Derimod kunde der maaske nok være Grund for Administrationen til at være strengere i Principets Gennemførelse, end man hidtil har været. Og maaske ogsaa til indbyrdes mellem de forskellige Grene af Administrationen at blive enige om visse fælles Regler for disse Forholds Behandling. Der er naturligvis visse Embedsmænd særlig Dommere og maaske ogsaa de højeste Embedsmænd inden for Administrationen, som i særlig Grad bør være uafhængige og upartiske, ja, som end ikke bør kunne mistænkes for det modsatte. Men saa lad dette blive slaaet fast — og overholdt — ad administrativ Vej. Almindelige Regler, fastsatte ved Lov, hjælper ikke. Der aabnes altid en Ventil for Undtagelser. Og saa er man lige vidt. — Men hvis man ad administrativ Vej for visse Embedsmænds Vedkommende fastslaar absolute Forbud mod Bierhverv, saa maa ogsaa disse Embedsmænds Lønvilkaar — som allerede sagt — væsentlig forbedres. For Dommernes Vedkommende ligger der jo iøvrigt en Garanti imod, at de skulde komme til at dømme i Sager, i hvis Udfald de har personlig Interesse, deri, at de har en Pligt til at vige deres Sæde i saadanne Tilfælde.

Den hele Bevægelse mod Embedsmændenes Bierhverv har sin Grund i en Mistænksomhed overfor Embedsstanden, som — særlig naar det fra alle Sider indrømmes, at Adgangen til Bierhverv ikke er misbrugt — synes ganske uberettiget. Og denne Mistænksomhed viser sig yderligere, saaledes som det nu foreliggende Lovforslag lyder, ved den ganske overordentlig uheldige og for Embedsstanden krænkende

Maade, hvorpaa Kontrollen med Embedsmændenes Bierhverv og Afgørelsen af Spørgsmaalet om Tilladelsen dertil — thi selvfølgelig tænker man sig ikke noget ganske absolut Forbud — tænkes iværksat. Disse Afgørelser foreslaas henlagte til et Nævn, bestaaende af 7 Medlemmer, hvoraf kun 3 vælges af Tjenestemændenes Organisationer, medens de 4 bliver Medlemmer af Rigsdagen. Flertallet vil altsaa være Politikere.

Der er herimod for det første den — mere almindelige — Indvending at gøre, at man her atter staar overfor et Udslag af den meget uheldige Tendens til at henlægge administrative Funktioner til Rigsdagen. Ikke blot søger Rigsdagen f. Eks. gennem Finanslovsbehandlingen og Finansudvalgenes Virksomhed at udøve sin Indflydelse paa administrative Forhold. Men der synes ogsaa i de senere Tider at være en Tilbøjelighed til at henlægge til Rigsdagen den *direkte* Behandling af Forhold, som bør være alene Administrationen underlagte. Forleden Dag stod f. Eks. at læse i Bladene, at Finansudvalget havde billiget ikke blot Oprettelsen af et nyt Embede, men ogsaa, med hvem det skulde besættes. Denne Tendens henimod at tage Ansvaret fra Regeringen, den udøvende Magt, og fordele det mellem de mange, der medvirke ved den lovgivende Magt, synes som sagt meget uheldig. Den røber Mistillid til Administrationen og vil i høj Grad svække dennes Autoritet.

Og i det herommeldte Tilfælde — hvilken fornuftig Grund skulde der være til at tiltro det omtalte Nævn større Evne end Administrationen til at træffe Afgørelse med Hensyn til Embedsmændenes Forhold? Administrationens øverste Instanser bør dog kende Embedsmændene og deres personlige Egenskaber og Forhold bedre end Rigsdagsmedlemmerne gør det. Og hvis man vil nære Tvivl om de Foresattes Evne og Vilje til at træffe de rette Afgørelser og føre det fornødne Tilsyn med Tjenestens behørig Udførelse, saa er her atter en uheldig Tendens til ikke at fastholde An-

svaret dér, hvor det naturlig ligger og skal ligge, men bestandig skabe nye Institutioner, som skal passe paa, om de gamle gør deres Pligt. Det er det samme, som naar der laves »Skatteyder-Foreninger« eller hvad de hedder, for at passe paa, om de Mænd, der paa lovlig Maade er valgte ind i Kommunalbestyrelserne, nu ogsaa administrerer og »sparer« paa rette Maade — uden at man tænker paa, at det er jo netop det, man har valgt dem til og ved Valget har tiltroet dem Evne til. Saaledes skal man ogsaa lade den herommeldte Opgave — at paase, at de underordnede Embedsmænd gør deres Pligt — blive dér, hvor der hører hjemme: hos deres Foresatte.

Vi har jo nu Bestemmelserne i Tjenestemandslovens § 44, der som sagt paalægger Tjenestemændene en Pligt til at anmelde for deres Overordnede, naar de vil drive et Bierhverv af den ene eller den anden Art. Disse Bestemmelser maa vi jo, selv om allerede de kan siges at indeholde et Indgreb i Embedsmændenes personlige Frihed, foreløbig lade blive bestaaende. Men som Forholdene paa dette Omraade har udviklet sig her i Landet, er der sikkert ingen Grund til at gaa videre.

ORDRE H. NR. 300.

Nu da man de fleste Steder har erfaret hvilken praktisk Betydning ovennævnte O. har haft for Lokomotivpersonalet, er det vel egentlig først ret gaaet op for mange af os, med hvilken Fart det i øen er lykkedes for Regeringen at tilbagegive Administrationen Haand- og Halsret over Tjenestemændene ligesom tidligere. Ordre Nr. 271, der sikkert blev hilst med Glæde af de fleste Lokmænd, blev altsaa kun en stakket Glæde, ja, naaede end ikke en Gang at træde i Virksomhed i fuld Rækkevidde.

De fleste Steder er der som Følge af den nye O. H. opstillet nye Ture, og disse skulde efter Ordre fra oven saa nær op ad det tilladte Timeantal som vel mulig; der er vel næppe en Bestyrelse, til hvem ikke Medlemmer af Turudvalg er kommen og har sagt: »Hvordan skal det blive mulig at

tilrettelægge en Tur, som vi kun holde u: at køre, naar vi skal saa højt op i Tjenestetimetal. Naturligvis er der svaret, at det i O. H. omhandlede Timetal er Maximum, altsaa det højeste. — Ja vel! Men har vi Tjenestemænd nogensinde erfaret, at en Ordrer er bleven praktiseret paa anden Maade end netop i Personalets Distavør, og hvorledes kunde det tænkes, at ikke det samme maatte blive Regien her, det bedste Bevis hertof er jo netop Administrationens Fortoikning af Nedbrudsreservetjenesten, bare den faar et andet Navn og kommer til at hedde Nedbrudsraadighed, saa er den hellige Grav vel forvaret, og saa gælder Tjenesten kun $\frac{2}{3}$.

Der var vel næppe nogen Lokomotivmand, som ved at gennemløse O. H. kunde have drømt om, at denne med lidt god Vilje og Omtanke kunde praktiseres saaledes, at Reservetjeste, hvor der foruden at passe 2—3 Tleefoner tillige maa omrangeres og opsmøres Maskiner og meget andet, ja saa meget, at baade Fører og Lokfbd. er optaget saa godt som hele Tiden, kunde komme ind under $\frac{2}{3}$ Tjeneste.

Man maa næsten fristes til at spørge, hvorledes vor Generaldirektør, som altid ifølge Udtalelser fra vore ledende Mænd har stillet sig forstaaende velvillig over for Lokomotivpersonalet stiller sig til dette Spørgsmaal? For det er da vel ikke Embedsmændene, der har drejet saavel ham som os en Knap? — Det synes jo da næsten utroligt. Man kunde jo ogsaa fristes til at spørge, hvorledes det er muligt at vor Fagforening (for at det er en Fagforening, er der vel næppe Tvivl om, det har Hr. Lillie, og for den Sags Skyld Hr. Mortensen med, jo fortalt os saa mange Gange) lade sig tvinge til at gaa med til en Forringelse af vore Kaar, der tjenestligt set praktisk betyder, at vi gaar mere end 10 Aar tilbage i Tiden; thi enhver vil sikkert erkende, at Ture som de, der nu tilrettelægges, har man i de sidste 10 Aar ikke haft Mage til.

Hvorledes kan man lade sig tvinge til et Forlig, der har saadanne Følger, naar vi er saa godt organiserede, med Venner baade til højre og venstre, saavel i Ind- og Udland — for det er vel ikke Vennerne, som har trængt sig saa haardt om Hr. Lillie, saa han slet ikke har kunnet bevæge Armene, er dette Tilfældet, saa har vi jo næsten Grund til at sige: »Gud bevare mig for mine Venner o. s. v.«

Et er i hvert Fald givet: Tjenestetidsregler, der mulig lader sig bruge i Trafik-

tjenesten, lader sig nu en Gang ikke *uden særlige Regler* overføre paa Maskinafdelingen, og kan vore Venner ikke forstaa eller indse dette — ja, saa siger jeg med det samme, at Venskabet maa være forbi. Maskintjenesten lader sig nu en Gang ikke putte helt og holdent i Sparebøsse, og formodentlig gaar det inden ret længe ogsaa op for vore nærmeste Foresatte — jeg tænker her nærmest paa Maskiningeniører og Distrikter — at Ture, som de, der i den senere Tid i Kraft af O. H. 300 er paa tvunget Personalet er hverken Administration, Publikum eller i sidste Instans Lokomotivpersonalet tjent med. Thi en Tjeneste saa sammentrængt af den Art, som Lokomotivtjeneste er, vil selv ikke den kraftigste Konstitution i Længden kunde holde til.

Jeg tror snart, at Tiden er rinde, at H. B. maa have Opmærksomheden henvendt paa at søge de Tjenestetidsregler reviderede og Nattillægsberegning genindført for Lokomotivtjeneste — selv med denne Læmpelse er det muligt at tilrettelægge Ture, som er alt andet end lette. Medlemmerne kan ikke vedblivende finde sig i de nuværende Tjenesteforhold.

Esbjerg, April 1922.

H. C. Fejring

DAMPDIAGRAMMER AF LOKOMOTIVER MED OVERHEDET DAMP

Ved Otto Bendixen.

1. Anordningen af Fjernskrivnings-Indikatoren paa Forsøglokomotivet.

For Bedømmelsen af Dampmaskiner, og Motorers Ydelse er det i første Linie af Vigtighed at lære at kende det i Cylinderen herskende vekslende Tryk, som udøver Dampens eller den eksploderende Eksplosionsgas' drivende Virkning paa Stemplet. Om disse Trykforhold giver Indikatorens Billede af Trykket, det saakaldte Indikator-diagram, Oplysning. Gennem Indikatoren bliver det i Cylinderen til enhver Tid herskende virkelige Tryk i Sammenligning med Stempelslaget optegnet paa en Papirstrimmel. Angaaende Indikatorens lige saa simple som sindrige Indretning henvises til Maskinlærens II. Udg. S. 295. — I »Die Lokomotivtechnik« har Ing. Weniger i

Breslau skrevet en Artikel om Dampdiagrammer særlig af Lokomotiver med overhedet Damp, som vi i det følgende skal gengive. Det skal senere nærmere oplyses, hvorvidt man er berettiget til paa Grund af Indikator-diagrammet at drage en Slutning af en Maskines Ydelse eller Arbejde.

Stationære Maskiner lader sig ved Indikator-diagrammet forholdsvis let undersøge med Hensyn til deres Præstations-evne. Men hvem som kender Lokomotivdriften vil vide, at de her optagne Diagrammer kun har direkte Værdi, naar Lokomotivet ved Undersøgelsen forbliver i en og samme Tilstand. I Forsøgstiden maa Kørehastigheden, Kedeltrykket, Regulatorstillingen og Styringens Stilling, det vil sige Fyldningens Størrelse, forblive ens. Disse Betingelser er for det meste ikke samtidig uden Ophør opfyldt, saaledes at ved Bedømmelsen af Lokomotivets Ydelse ved Hjælp af Indikator-diagrammet, maa der tages Hensyn til alle medvirkende Biomstændigheder. Alligevel giver Dampdiagrammet værdifulde Oplysninger om Styringsforholdene saavel som Ind- og Udstrømning.

Til Optagelse af Diagrammet bliver Indikatoren ved Hjælp af korte Rørledninger bragt i Forbindelse med Cylinderens Indre. Betjeningen af Indikatoren skete tidligere med Haanden, og man havde en Tid lang til dette Øjemed over Forsøgsmaskinens Cylindre anbragt tilhørende store Kasser til Manden, som skulde betjene Indikatorerne. Bortset fra, at disse Kasser hindrede Lokomotivføreren den frie Udsigt over Strækningen, var det for den, som skulde betjene Indikatoren, en Tortur i nogen Tid at være i umiddelbar Nærhed af det varme Røggkammer og forblive paa sin Plads ved den stærke Udstødningsstøj, særlig naar Maskinen arbejdede haardt. Jernbanedirektionen, hvem alle videnskabelige Forsøg paahviler, gik derfor snart over til den saakaldte Fjernskrivningsindikator, hvis Konstruktion og videre Udvikling udgik fra Firmaet *H. Maihak* i Hamburg. Fjernskrivningsindikatoren besidder

en Skriveindretning, som ved Elektromagneter kan sættes i og ud af Virksomhed, saavel som ligeledes elektrisk drevet Bevægelse af Papiret. Indikatortrømmelen indeholder et flere Meter langt, ca. 55 mm bredt Papirbaand i oprullet Tilstand, som fra Førerpladsen for hver ny Optagelse kan tilsvarende forskydes ved Hjælp af en fra smaa Akkumulatører udgaaende elektrisk Strøm, betjent ved en Spærreklínke og Hjul. Uden Papirveksel kan optages 30 fra hinanden adskilte Diagrammer.

Indikatoren I (Fig. 1) bliver skruet paa en Firegangshane V, som ved en Trækstang ligeledes bliver betjent fra Førerplad-

Bliver Hanen, uden at der bevirkes Papirveksling i Indikatortrømmelen, først bragt i Stilling 3, og derpaa Skriveindretningen bringes i Virksomhed, og denne Fremgangsmaade gentages i Stilling 4, saa viser Papirstrimmelen to hinande overdækkende Diagrammer, af hvilke det ene tilhører Cylinderdækselsiden, det andet Krydshovedsiden. Bevægelsen af Indikatortrømmelen sker ogsaa her for det meste ved Hjælp af Hampesnoeren S. Gennem Krydshovedets frem- og tilbagegaaende Gang bevæges den over to Ruller, P₁ og P₂ førte endeløse Snor T. Paa den forreste Rulle, P₂, sidder en Rulle af mindre Dia-

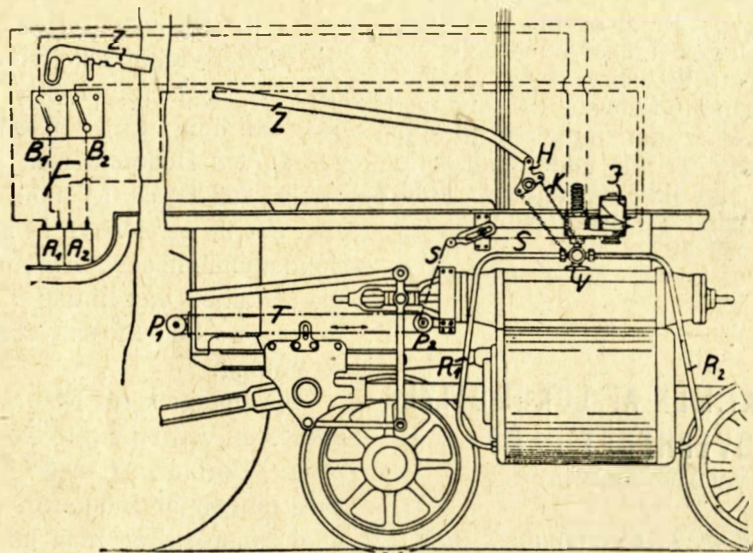

Fig. 1. Anbringelsen af en Fjernskrivnings-Indikator paa et Forsøgslokomotiv.

sen. Hanen er med sin underste Flange paa et passende Sted befæstiget paa Glijderkassen og med varmebeskyttede Rørtilslutninger, R₁ og R₂, forbunden med begge Cylinderdækslernes Indikatorstutse. Den til Førerpladsen førende Trækstang Z med 4 Hvilestillinger stiller Hanen ved Hjælp af Vægtstangen H og Kæden K, alt efter Behov i Stilling 1: Hanen lukket, Indikatoren er i Forbindelse med den udvendige Luft; Stilling 2: Vandudtømming paa begge Cylindersider; Stilling 3: Højre Cylinderside færdig til Diagramskrivning; Stilling 4: Venstre Cylinderside færdig til Optagelse af Diagrammet.

meter, som altsaa gør Bevægelsen med og drejer i højre og venstre Retning. Denne Anordning skal hidføre en Formindskelse af Slaglængden. Mellem den store Rulle, P₁ og den mindre Rulle bestaar et Udvekslingsforhold, der omforandrer Krydshovedets Slaglængde til en kort Vandring, som egner sig til Indikatorens Bevægelse. Indikatorrullen gør ved Diagramoptegingen ca. $\frac{3}{4}$ Omdrejning. Den vedvarende Stramning af det enkelte Snoretræk S bevirkes af Indikatorrullens Kontra-Spiralfjeder. Den omhyggelige Konstruktion af *Maihak's* Fjernskrivnings-Indikator tillader den samtidige Brug af 4 Indikatorer ved Forsøg

med Maskiner med 4 Cylindre. Paa Førerpladsen F er Omskiftningstavlen B₂ for den elektriske Papirtransportør og B₁ for Skriveindretningens Betjening anbragt sammen med de dertil hørende Akkumulatører A₁ og A₂.

2. Diagram af overhedet Damp og Maskinens Arbejde.

Naar man gennemgaar Dampmaskinens Historie og særlig Lokomotivets, saa vil man finde faa Tildragelser, der har været af saa gennemgribende Betydning som Indførelsen af høj Overhedning af Dampen. Grundlæggeren af den overhedede Damp, Dr., Ing. Wilhelm Schmidt, Kassel-Wilhelmshöhe, der ogsaa paa Grund af sine nyeste Forskninger paa den ualmindelig højspændte Damps Omraade (indtil 60 Atm.) er bekendt langt ud over Tyskland, anvendte overhedet Damp først ved stationære Maskinanlæg. Først i Aaret 1897 blev den første af Schmidt konstruerede Flammeoverheder indbygget i Il- og Persontoglokomotiver. Senere fulgte Schmidts Røggasseroverheder, der endnu for kort Tid siden i enkelte Tilfælde var at finde ved de tidligere preussiske-hessiske Statsbaner, men som nu er fuldstændig fortrængt af den ligeledes af Schmidt opfundne Køjrørsoverheder, grundet paa enklere Konstruktion og Vedligeholdelse.

Hvori bestaar nu den overhedede Damps meget berømte Fordele i Modsætning til den mættede Damp? Mættet Damp eller vaad Damp samler sig over det kogende Vand i Lokomotivkedlen, altsaa paa et Sted, som ikke bliver berørt af den hede Forbrændingsgas. Den bliver i Almindelighed betegnet som mættet Damp, fordi den mere eller mindre er indeholdt Fugtighed i Form af utallige smaa Vandblærer. Den mættede Damps Tryk og Temperatur staar i et ganske bestemt Forhold til hinanden.

F. Eks. ved et Damptryk paa

6 Atm.	er	Temperaturen	158° C.
10	—	—	179° C.
12	—	—	187° C.
14	—	—	194° C.

Herved svarer den mættede Damps Temperatur omtrent til Temperaturen af det Kedelvand, som koger under den. At forhøje Damptemperaturen ved et vist Tryk udover de ovennævnte Værdier gennem stærk Opblæsning af Ilden lykkes ikke ved mættet Damp. Der vilde i dette Tilfælde kun opnaas en stærkere Dampudvikling og dermed en Stigning af Damptrykket. Bliver den mættede Damp unddraget en Del af sin Varme, i. Eks. ved Berøring med Gudernes eller Cylindrenes køligere Vægge, saa bliver den delvis fortættet. Borttager man pludselig den største Del af dens Varme (Kondensator), saa forvandler den sig fuldstændig til Vand. Dampen, der ved sit høje Overtryk indtager et stort Rum, forvandles til en ringe Vandmængde.

1 m³ Damp paa 12 Atm. Tryk vejer 6,425 kg. Fortættes denne Kubikmeter Damp fuldstændig, saa vil det tilbageblevne Kondensationsvand kun indtage et Rum paa 0,0064 m³. I dette Tilfælde forholder Vandmængden sig til Dampmængden som 0,0064 til 1 eller som 1 til 156. Deraf fremgaar, at allerede en ringe Fortætning af den mættede Damp i Maskinens Cylindre bevirker en følelig Trykformindskelse og saaledes en Aftagen af Maskinens Ydelse. Den mættede Damps Varmeindhold er kun netop saa stort, at dens dampformige Tilstand bliver opretholdt.

Tilføjer man nu den mættede Damp yderligere Varmemængde i særlige fra Kedelvandet aflukkede Rum, saa kan den derved opstaaede overhedede Damp lejlighedsvis atter afgive denne overskydende Varme uden at fortættes. At i denne Henseende den overhedede Damp i Driften byder betydelige Fordele i Modsætning til mættet Damp, vil være enhver klart. Betingelsen for den størst mulige Udnyttelse af dette Fortrin er imidlertid, at Overhedningen bliver drevet tilstrækkeligt vidt, thi allerede ved Passagen gennem Indstrømningsrørene lider Dampen Afkøling. I Lokomotivdrift er det mest økonomiske Overhedninger fra 360—380° C. Overhedet Damp nærmer sig med sine Egenskaber

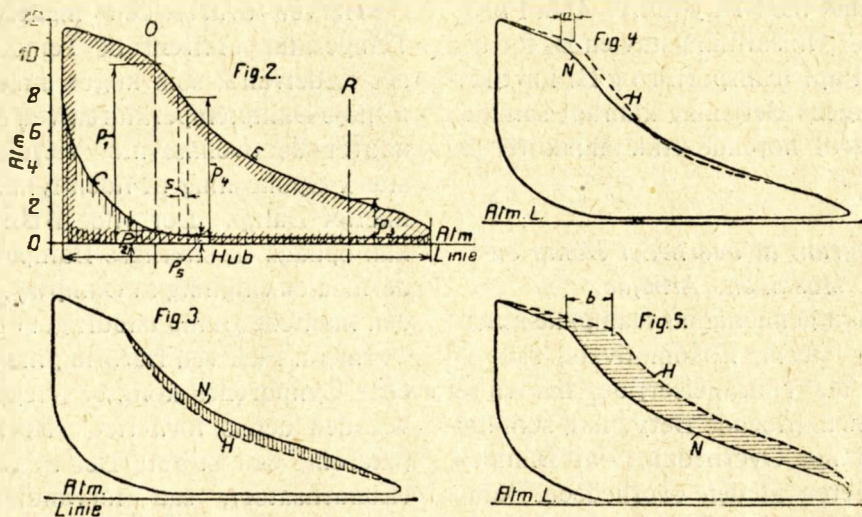

Fig. 2. Indikatorgrammer optaget ved Forsøgene.

egentlig mere til Gassen. Den leder Varmen betydeligt daarligere end mættet Damp og forhindrer som Følge heraf af sig selv en livlig Afgift af dens egen Varme til de Maskindele, som den berører.

Den ubetydeligste Fordel ved den overlhedede Damp ligger dog i den ved Overledningens fremkaldte Rumforøgelse.

Medens 1 kg mættet Damp ved 12 Atm. Tryk indtager et Rum paa 0,155 m³, svarer 1 kg overlhedet Damp paa 350 ° C. Overledningstemperatur til et Rum paa 0,221 m³ ved samme Tryk. Rumforøgelsen beløber sig saaledes til

$$\frac{100 \cdot (0,221 \div 0,155)}{0,155} = 42,5 \%$$

Dette betyder først og fremmest, at med samme Vand- og Brændselsforbrug kan en Maskine med overlhedet Damp i Modsætning til en Maskine med mættet Damp køre en 42,5 % længere Strækning under samme Kraftudvikling. For nu at lære at kende den gennem Rumforøgelsen ved overlhedet Damp opnaaelige Merydelse i Modsætning til mættet Damp, skal vi vende tilbage til Damptryk- og Indikatorgrammerne, som billedligt fremstiller Lokomotivets Præstation.

Der skal først og fremmest oplyses, hvorvidt Indikatorgrammet tillader en direkte Slutning til Dampens og Maskinens

Arbejde. En Dampmaskines Stempler bevæger sig under Friskdampens Tryk fra det venstre til det højre Dødpunkt (Fig. 2). Kurven E kendetegner det høje Tryk under Indstrømningen og derpaa det faldende Tryk ved Dampekspansionen. Ved Stempels Vandring fra Stillingen O til R falder Trykket fra Værdien p_1 til p_2 . Ved Stempels Tilbagegang fra højre til venstre virker imidlertid det ringe Udgangsmodtryk og derpaa ved Enden af Slaget det ved Kurven C kendetegnede Kompressionstryk hemmende paa Maskinløbet. I Stillingen O er Modtrykket = p_2 . Paa den meget lille Stempelvandring s ændrer Damptrykket sig næsten ikke, saa man kan antage det for ensblivende og = p_4 . Præstationen ved Fulførelsen af Bevægelsen bliver i Almindelighed udtrykt ved Formlen: Arbejde = *Kraft* *Vej*. Paa den lille Stempelvandring s er saaledes Arbejdet $L = p_4 \times s$. Foregik f. Eks. Bevægelsen i 1 Sekund, saa er Arbejdet $L = p_4 \times s$.

UDDANNELSESKOMMISSIONEN

Vi har i et tidligere Nummer af Bladet omtalt Nedsættelse af en Uddannelseskommision. — Dette har nu fundet Sted, og Kommissionen har faaet følgende Sammensætning:

Generalsekretær F. Hoskær, Kommissionens Formand, Kontorchef E. Lunn, udpeget af Generaldi-

rektoratet, Kontorchef Zachariae, udpeget af Trafikafdelingen, Baneingeniør Høncke, udpeget af Baneafdelingen, Maskiningeniør H. Havnig, udpeget af Maskinafdelingen, Fuldmægtig Helsted, udpeget af Regnskabsafdelingen, Trafikinspektør R. Harboe, Jernbaneskolens Leder, Stationsforstander Johannesen, Nørrebro, udpeget af Distrikterne. Kontrolør Ohmeyer, udpeget af Jernbaneforeningen, Overportør O. Andersen, udpeget af Dansk Lokomotivmænds Forening. Som Kommissionens Sekretær er udpeget kst. Fuldmægtig i Generalsekretariatet D. O. Høgsgaard.

Kommissionen holdt sit første Møde Torsdage den 6. April og har i en Række Plenarmøder meget indgaaende drøftet Kommissionens Opgaver, som navnlig deler sig i tre Hovedpunkter: — En kritisk Gennemgang af den nuværende Uddannelsesform. — At tage Stilling til Uddannelse af forskellige Kategorier, som i Øjeblikket ikke er underkastet nogen særlig Uddannelse og endelig at udtale sig til Spørgsmaalet: Funktionærers Adgang til Embedsstillinger.

Kommissionen vil sikkert kunde paaregne hele Jernbanepersonalets store Interesse og ikke mindst vil Lokomotivpersonalet med største Opmærksomhed følge Kommissionen i dens Arbejde.

Det er med Tilfredshed, at vi ser Kommissionens Ledelse lagt i Generalsekretær F. Hoskærs Haand. Denne Mands faste Synspunkter, hans store Arbejdsevne og handlekraftige Form borger os for, at Kommissionens Arbejde bliver grundig, dens Betænkning interessant, og at der vil komme noget ud af denne Kommissions Arbejde. Vi ser andre Mænd i Kommissionen, som med stor Dygtighed tidligere har været beskæftiget med de foreliggende Opgaver, og Trafikmændene har her igen vist at sætte sine rette Folk frem. — Maskinafdelingen har valgt Maskiningeniør H. Harning, hvilke Kvalifikationer der har været bestemmende for netop denne Mand, kender vi ikke, men vi tror, at Maskindirektøren burde have rettet sit Blik mod Maskiningeniørerne i Distrikterne, f. Eks. anser vi Mænd som Maskiningeniørerne Dorph eller Schmidt som værende bedre skikkede til at have Sæde i denne Kommission, thi med deres Erfaringer og Kendskab til Lokomotivpersonalets, Lokomotivmestrenes og Vognmestrenes Gerning og Duelighed vilde visse Værdier som Maskiningeniør Harning ikke kan være i Besiddelse af, være kommet Kommissionen til Nytte. — Vi haaber imidlertid paa, at Maskiningeniør Harning vil forstaa Maskintjenestens Interesser, og at ikke vor Organisations Formaal skal staa ene i Arbejdet for Uddannelsen af Maskintjenestens Personale.

k

Prik.

EN MÆRkelig UDTALELSE

Ved Eksamenen, som fornylig blev afholdt i Struer, var blandt andre her fra Thisted Lokfb. C. Christensen til Afhøring. Som Censorer var til Stede Lokf. Gjølbø og Lokf. C. A. Andersen. Under Eksamineringen var der forskellige Spørgsmaal, som Lokfb. Christensen ikke kunde besvare, dette bevirkede, at C. A. Andersen i Kraft af sin Censorværdighed meget ubehersket udtalte, at Christensen kunde rejse hjem og hilse den Lokomotivfører, som han kørte med, og sige, at han ikke havde været paa sin Plads overfor Christensen som Lokomotivfører. Christensen gjorde selvfølgelig, som det var bleven ham paalagt, og bragte sin Lokomotivfører den ovenfor nævnte Hilsen, som i dette Tilfælde gjaldt Afdelingsformanden, Lokomotivfører Jespersen. En saadan Udtalelse i Overværelse af en overordnet kan og maa ikke gaa upaatalt hen. Afdelingerne her i Thisted kræver nu dette nærmere undersøgt. Vi formener, at Lokf. C. A. Andersen sidder som Censor for at give Eksaminanderne Karakter efter bedste Skøn, og ikke for at bedømme, hvilke Lokoførere der er paa sin Plads, og hvem der ikke er det. Vi opfordrer Lokf. C. A. Andersen til igennem Bladet at gøre nærmere Rede for denne sin Udtalelse, da vi formener, at Andersen er blottet for al Kendskab til Lokf. Jespersens tjenstlige Forhold, hvorfor vi ønsker oplyst, hvorfra Andersen hra sin Viden. Afdelingerne her i Thisted anmoder samtidig Hovedbestyrelsen om nærmere at undersøge Sagen og foranledige, at man for Fremtiden er sikret for lignende Tilfælde ved, at Lokf. Andersen ophører med sin Censorvirksomhed. Hvor vil vi da ellers ende?

Paa Afdelingens Vægne:

L. P. Jespersen. A. L. Wedebye.

Vi vil føje vort Ønske til Underskrivernes om at faa en Forklaring paa den fremsatte Udtalelse. Den paagældende Lokomotivfører har god Grund til at føle sig ilde berørt heraf. Vi nærer den Opfattelse, at selv den dygtigste Lokomotivfører kan have Lokomotivfyfb., der er uheldige ved en Eksamen, og dette har Censor ikke Ret til at bebrejde Lokomotivføreren. Denne har, som Forholdene er, ingen Pligt til at undervise sin Lokofrb., og alene af den Grund er en saadan Udtalelse mærkelig.

Red.

ANDELE I REKREATIONSHJEMMET

København G. Afd. 2.

N. A. Nielsen, H. C. Nielsen, A. Thorsen, J. C. M. Johansen, H. E. C. Olsen, A. H. Hansen, O. F. C. Koldt hver 120 Kr.

Helsingør Afd. 8.

H. B. S. Beckmann, A. H. T. Madsen hver 120 Kr.

Roskilde Afd. 10.

A. S. A. Petersen, J. A. S. Larsen, V. Jensen hver 120 Kr.

Gedser Afd. 12.

K. A. Jensen, P. I. Olsen hver 120 Kr.

Kallundborg Afd. 14.

N. B. Pedersen 120 Kr.

Slagelse Afd. 16.

K. V. M. Jensen, P. A. M. Jakobsen hver 120 Kr.

Nyhavn Afd. 20.

H. M. Jørgensen 120 Kr.

Fredericia Afd. 21.

K. C. Frederiksen 200 Kr.

Fredericia Afd. 22.

A. W. Werndt, P. V. Idrønsen, P. M. Frandsen, C. C. V. Friksen, A. E. Sørensen, O. A. V. Michael- sen, P. Eriksen, H. C. Risager, W. Petersen, A. C. Knudsen hver 120 Kr.

Esbjerg Afd. 24.

C. A. C. P. Madsen, H. F. Nielsen, H. L. Chri- O. Nielsen, Chr. Lvng, O. J. Jønsson, K. O. Pe- tersen, A. J. Jensen, Th. Mortensen, M. Ejlertsen, i- stiansen hver 120 Kr.

Strier Afd. 28.

M. Engedal hver 120 Kr.

Viborg Afd. 30.

C. C. Jørgensen, E. Idrønsen hver 120 Kr.

Aalborg Afd. 34.

N. C. Poulsen 120 Kr.

Randers Afd. 36.

S. A. F. Petersen 120 Kr.

Aarhus Afd. 37.

C. Rasmussen 120 Kr.

Aarhus Afd. 38.

C. C. Eisenbiehler, M. Chr. Mikkelsen, Kr. Pe- dersen hver 120 Kr. S. H. C. Jensen 200 Kr.

Skanderborg Afd. 39.

H. F. Pedersen, J. A. Poulsen hver 120 Kr.

Vamdrup Afd. 42.

J. F. Kock, E. Dyrberg, Chr. F. Jensen, A. An- dersen, A. K. Jespersen hver 120 Kr.

Brande Afd. 43.

A. L. Holman 120 Kr.

Brande Afd. 44.

H. N. Skibby, J. P. Blindstrup, A. Nielsen, C. Wangsgaard, C. K. Jensen hver 120 Kr.

Langaa Afd. 46.

N. P. C. Nielsen, S. P. P. Hvam, J. C. Lysholm hver 120 Kr.

Masnedsund Afd. 48.

A. J. Nielsen, H. P. K. Hansen hver 120 Kr.

Sønderborg Afd. 50.

H. Jørgensen, H. P. Hansen, H. Bagger, H. P. Hansen, K. P. M. Nielsen hver 120 Kr.

Tønder Afd. 52.

S. O. S. Jensen, S. M. Broe, Chr. Pedersen, K. V. G. Karlsen, P. S. Brøndum hver 120 Kr. Ialt Kr. 9640.

Endvidere er modtaget som Gaver fra Hr. Lo- komotivmester J. Chr. Nielsen, Sønderborg, Kr. 38.00 og fra Hr. pens. Lokomotivfører N. C. Chri- stensen, Fredericia, Kr. 22.00 (Kampfondskonti).

Fra Hr. Lokomotivfyrb.asp. H. Jørgensen, Søn- derborg, Kr. 35.00. Ialt Kr. 95.00.

Med tidligere tegnede Beløb og Gaver Kr. 83,438.00.

Heraf er Kr. 66,558.00 frivillige og Resten, Kr. 16,880.00, obligatorisk tegnede Andele.

København, den 12. April 1922.

H. Kaun.

Sommerkøreplanen.

Sommerkøreplanen, som i normale Tider traadte i Kraft d. 1. Maj, vil i Aar, efter hvad vi har ladet os forlyde med, først træde i Kraft d. 1. Juni. Om man fra dette Tidspunkt vil genindføre fuld Tra- fik, er endnu ikke afgjort, dog vil Natforbindelsen med Tyskland fra bemeldte Dato atter komme i Gang.

Skovkort.

Skovkort for Kørsel paa den københavnske Nær- trafik vil i Aar som i Fjor kunne forventes. — Skulde det vise sig rigtig, at Sommerkøreplanen først træder i Kraft d. 1. Juni, vil Kortene næppe blive udstedt før fra nævnte Dato.

Sprogø.

Tjenestemændene vil atter i Aar kunne feriere paa Sprogø. — Efter forudgaaet Drøftelse mellem Jernbaneorganisationernes Fællesudvalg og Gene- ralsekretariatet vil Etablissementet blive aabnet i Tiden fra 1. Juni til 31. August; og Prisen bliver for Voksne 3 Kr. 50 Øre pr. Dag og 2 Kr. 25 Øre for Børn under 10 Aar.

Frirejser i Tykland og Østrig.

Det østrigske Trafikministerium har meddelt, at der i Aar ikke vil blive udstedt Frirejser i Østrig for danske Tjenestemænd. — Fra den tyske Stats- baneadministration er der til den danske henstillet

kun at udstede Fripas til Kejser i Tyskland, naar særlige Forhold taler derfor. Saaledes vil man i Sommer ikke kunne forvente Fripas i Tyskland for Fornøielses- og Selskabsrejser. — For de Tjenestemænd, som i Aar havde indrettet sig paa i Ferien at tage en Tur til det sydlige Udland, kommer Meddelelsen som en dyb Skuffelse.

Indsamlingen til østrigsk-ungarske Jernbanemænd.

De ved Fællesudvalgets iværksatte Indsamling indkomne Beløb, ca. 21,000 Kr., er nu afsendt til de paagældende Lande. Beløbet er fordelt saaledes, at der er afsendt 10,000 Kr. til Østrig og 5200 Kr. til Ungarn.

Pengene er af Fællesudvalgets Formand afsendt gennem Udenrigsministeriet og de danske Gesandter i Wien, henholdsvis Budapest, sørger for, at Beløbene kommer de rigtige Organisationer i Hænde.

TAKSIGELSE

Hjertelig Tak til alle, som elskværdig husked: mig paa min 40-Aars Jubilæumsdag som Lokomotivmand.

Særlig Tak til Nyborg Afdelinger for den smukke Festaften, de havde arrangeret for mig, en Fest, der altid vi staa for mig som det bedste Mindet blandt alle de gode Minder, jeg i Aarenes Løb har om mit Arbejde sammen med Lokomotivpersonalet ved de danske Statsbaner.

Nyborg, d. 11. April 1922.

Osw. Bøckel, Lokomotivfører.

Min hjerteligste Tak for den store Deltagelse ved min kære Mands, Lokomotivfører C. C. K. Bruhns Begravelse. En særlig Tak til Lokomotivpersonalet i Thisted for den store Hjælp, som blev mig ydet i min tunge Sorg.

Nikoline Bruhn.

RETTELSE TIL ADRESSEFORTEGNELSEN

Lokomotivførererkredsen:

Frederikshavn: Formandens Navn og Adresse rettes til: P. Iversen, Niels Mørcksgade 5.
— Repræsentantens Navn rettes til F. Conradsen.

TIL MEDLEMSLISTEN

Overført fra D. S. og M. F. til D. L. F.

Fra 1. Februar:

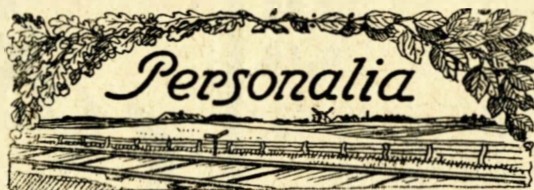
Lokomotivfyrb.asp. O. F. C. Koldt, Gb.

Fra 1. Marts:

Lokomotivfyrb.asp. C. C. Jørgensen, Viborg.

Fra 1. April:

Lokomotivfyrb.asp. K. J. M. Nielsen, Sønderborg, J. A. Poulsen, Skanderborg, og E. Jørgensen, Viborg.

Tilladelse til at træde uden for Nummer.

Lokomotivfyrbøder H. O. C. Kornerup, Roskilde, fra 1. April 1922 til 31. Marts 1923.

Nærværende Nummer er afleveret

paa Avispostkontoret den 21. April

H. J. HANSEN

Skrødermester

38. Sønder Boulevard 38.

Anbefaler sig til d'Hrr. Jernbanemænd

Telefon Vester 1574 y.

Leverandør til Varelotteriet.

H. C. Hansen,

62, Vesterbrogade 62.

Trikotage- og Garnforretning.

Stort Udvalg.

Underbeklædning — Strømper — Sokker

Redaktion: Vesterbrogade 98 a^o, København B.
Flt. Vester 2895 v. eller Vester 8113.

Udgaar 2 Gange maanedlig.

Abonnementspris: 6 Kr. aarlig.

Tegnes paa alle Postkontorer i Skandinavien.

Announce-Expedition:

Vodroffsvej 3 b. København V.

Telefon Vester 8113 eller Vester 4011.

Kontortid Kl. 10—4.

Salg direkte fra Lager,

Glas, Porcelæn og Køkkenudstyr.

FJELLANDER & LARSEN

Kontor og Prøvelager

Telf. Vest. 3858. Vesterbrogade 36, Bagbygningen. Telf. Vest. 3858.

Statsbanefunktionærer 10 pCt. Rahat.

Hjalmar Hansen, 1. Kl. Kolonialforretning
(Fotoartikler)
Istedgade 32. Specialitet: Java Mocca Kaffe.

Bøger - Papir - Musik - Fotografiske Artikler.
VIGGO NIELSENS BOGHANDEL
TELEFON 9327. ISTEDEGÅDE 64. TELEFON 9327.

Meddelelse til alle Jernbanefunktionærer.

Paa Grund af de vanskelige Tider, anbefaler vi vort 1. Kl. Herre- og Dameskræderi efter Maal til billigste Priser i Byen. En fin blaå engelsk Serges Habit 95 Kr. Altid billigst da vi selv forarbejder.

Pasning garanteres. :: Kredit indrømmes.
Adelgade 43¹ Kbh. Telefon Palæ 1779 y.

Udsalg
Hatte 3,85
Kjoler 16,85
Bluser 6,15
Nørrebrogade 63,
Hj. af Kapelvej.

A/s LOUIS LILLIEQUIST
GARVERI & LÆDERUDSALG
NØRREBROGADE 187.
KØBENHAVN L. TEF. TAGA 444

Støt vore Annoncører

Skotøjsreparations Værkstedet
Borups Allé 24
anbefaler sig med IKlasses Arbejde til nedenstaaende billige Priser: Herre Saaler og Hæle Kr. 8,75, Herre Saaler Kr. 7,00, Herre Flækker Kr. 1,75, Dame Saaler og Hæle Kr. 6,75, Dame Saaler Kr. 5,50, Dame Flækker Kr. 1,25,
For samvittig hedsfuld Forarbejdning garanteres.
C. PETERSEN, Skomager.

Herrernes Magasin
Istedgade 64. Telf. Vester 220 x.
Største Udvalg i **Hatte, Huer** og **Manchetkjorter.**
5 pCt. til Jernbanefunktionærer.
Største Udvalg paa Vesterbro i alle Slags **Straahatte.**

Ryg
CREMO
Tobak.

Statsbanepersonalets
Brandforsikrings-Forening.
Ekspeditionskontor:
Vesterbrogade Nr. 26,
Telefon Nr. 6626.

Foreningen er oprettet 1891, har ca. 9000 Medlemmer, ejer ca. 63,300 Kr. og har i Understøttelse uddelt ca. 66,500 Kr.
Lav Præmie. Kulant Erstatning.
Indmeldelser og Oplysninger
pr. Brev eller gennem Tillidsmændene, der for Aarhus er:
Hr. Togfører L. P. Hansen, Hr. Maskinarb N. M. Nielsen, Hr. Magasinformand M. Nielsen, Hr. Lokomotivfører J. J. Nielsen, Hr. Assistent Thiede, Hr. Overbanemest. Sølling og Hr. Kontrolør Bottelet.
Regnskabskontrollen, giver Oplysning om alle Foreningens vedrørende Forhold.

A/S Kjøbenhavns Mælkforsyning
Telefon 310—954.
anbefaler fra sine detail Vogne: pasteuriseret sød Mælk, Kærnemælk, Fløde, Ekeportfløde, nykærnet Smør samt den af Lægerne anbefalede Tuberkelfri Børnemælk paa Flasker.

F. O. Carlssons Eftd.
Carl Jonsen.
Urmager.
Amagertorv 31,
København K.
Grundlagt 1877.
Telefon Byen 7754.
Stort Udvalg i Ure & Kæder

VESTERBROS FRUGTLAGER
ENGHAVE PLADS II.
Frugt og Grøntsager.
Tørrede Frugter samt Conserver.
Billigste Priser.

PRØV Zephyr & Gummi
Kraveøj
faas i alle Nr. til 52.

J. Nielsen Telefon 8631
Nørrebrogade Nr. 32 — Kjøbenhavn N.
Tapet og Rullegardiner
til Lagerpris

Elis Mogensens Eftd.
Tlf. Nora 2267 x. — Nørrebrogade 57. — Etabl. 1895.
Specialitet: Brillor og Pincenez.
Brillor efter Recept
ekspederes hurtigt og billigt.
LEVERANDØR TIL SYGEKASSEN

Marie Petersens Eftd.
V. Sørensen.
Gl. Kongevej 150. Telf. Vest. 5056 y.
Børnekonfektion og
Baby-Udstyr.

HERREKLÆDER PAA AFBETALING
Smukt Udvalg i færdige Habitter og Overfrakker.
Maalarbejde udføres smukt og billigt.
Prima engl. Stoffer. Garanti for Pasning.
Herreskræderiet Valdemarsgade 49.
Telefon Vester 1692 x.